Ролята на майката

Психическото съзряване и здраве на детето

Първообразът на социалната компетентност на всяко дете започва от емоционалната връзка с майката. В тази статия ще разгледаме фундаменталното значение на първичното доверено лице.

д-р Антония Радова

Детско-юношески психолог в ДГ „Светла“

Специализация към МУ Пловдив. Психотерапевт под супервизия към Дружеството по Позитивна психотерапия (Висбаден, Германия)

Първични сили & Доверие

Ранно кърмачество

Чрез телесната топлина още вътреутробно майката подготвя емоционалния свят на детето:

- **Първични способности:** Капацитет за даване и получаване на обич, топлота, базово доверие и близост.
- **Вторични способности:** Корените на реда, точността и личната чистота (Песешкиян 1999г).
- **Емоционален баланс:** Начините, по които малкото дете приема добри и трудни моменти в света.

Социален фундамент

Общуването с майката е прототип на всяко бъдещо взаимодействие:

6м. - 1 година

Ако емоционалната връзка не се постави стабилно в този период, детето преживява психотравмени раздели и изгражда трудна социална компетентност (Дж. Боулби 2004г).

> *"От първото поемане на детето в свои ръце, майката вече го изгражда като активно социално същество!"*

Майката като доверено лице

Доверено лице е онази личност, към която детето изпитва най-голяма привързаност и търси подкрепа.

Доверие, любов и съпричастност се излъчват от майката и се захранват динамично чрез непрекъснатостта на ежедневния контакт.

Изследване на Fearon (6000 деца до 12г.): Липсата на сигурност с майката до 3-годишна възраст създава трайни последствия. При **момчетата** се проявява враждебна агресия, а при **момичетата** – депресивност.

Връзката с довереното лице до 3 години предопределя качеството на емоционално-волевата сфера и по-късната успеваемост в учебния процес.

Патологични модели на връзка

Някои специфични личностови особености на майката формират нежелани отклонения в емоционалното съзряване на детето:

Хиперпротективна

Свръхизискваща ред и дисциплина, същевременно тревожно напрегната и страхово натоварена. Създава у детето **емоционално-волева нестабилност**.

Емоционално студена

Емоционално дистантна и твърде абстрактна в посланията си (често наричана "шизофренна" в контекста на контакта). Поставя детето в **социална изолация** и дефицит.

Вторична майка

Тя е ориентирана изцяло към личен успех и възприема детето като проект за високи постижения. Децата порастват преждевременно, но с **дефицит на емоционалност**.

С личностна акцентуация

При отсъствие на втори родител (коректор), детето копира характеровите абнормности и формира личностови разстройства в края на пубертета.

Капани & Криза на ината

⚠ Капанът "Генетичен родител"

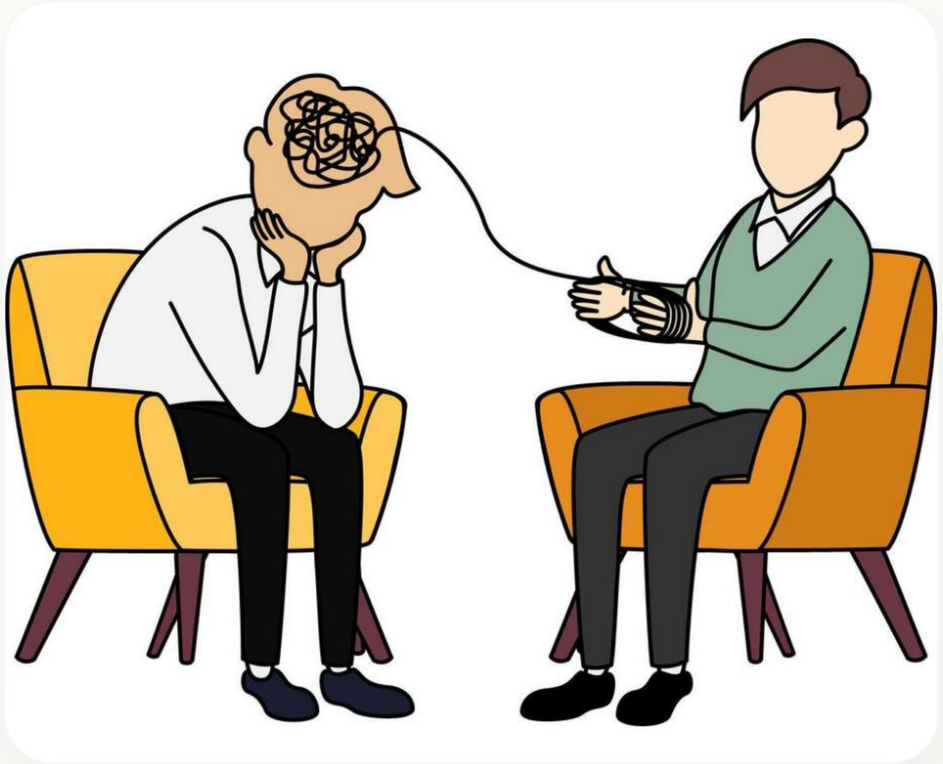
Често майката несъзнавано удовлетворява личните си егоистични потребности (да види себе си като родител, да възпитава така, както тя е искала) вместо реалните нужди на детето.

Криза на ината (2.5 - 3 години)

В този ключов нормативен период родителското поведение изисква баланс:

- **Твърдото „Не!“** и строгият контрол потискат емоционалната природа на детето.
- **Прекалената свобода** развива егоизъм и бъдещи поведенчески проблеми.

Правилният подход е подкрепа на детските желания, но с отстояване на приемлива социална форма за реализацията им.

Триъгълникът и когнитивното израстване

Мама-Тати-Дете

Майката е тази, която трябва да стимулира психологическата връзка на детето с бащата. След 3-годишна възраст тя трябва да даде пространство на бащата да изпълни своята мисия в съзряването без намеса.

Замъглени граници (Скинър & Клийз)

Майката често пренася нерешените си проблеми със собствената майка. Това води до „зависимо поведение“ в детето, боязливост или опозиция.

Училище за родители

Позитивната емоционална зависимост от майката изгражда когнитивната потребност на детето да се развива и учи, като използва майката за модел за подражание. Неслучайно обученията се препоръчват още при планиране на бременността.

Image Sources

https://static.vecteezy.com/system/resources/previews/060/401/648/non_2x/mother-and-child-embracing-in-a-warm-colorful-flat-illustration-vector.jpg

Source: www.vecteezy.com

https://static.vecteezy.com/system/resources/thumbnails/060/388/351/small_2x/mother-holding-baby-in-flat-style-illustration-with-warm-colors-and-simple-shapes-vector.jpg

Source: www.vecteezy.com

https://static.vecteezy.com/system/resources/thumbnails/072/485/776/small_2x/minimalist-flat-illustration-suitable-for-web-design-infographics-and-print-materials-addressing-psychological-wellness-two-men-in-a-therapy-session-highlighting-mental-health-support-vector.jpg

Source: www.vecteezy.com

https://static.vecteezy.com/system/resources/previews/077/308/677/non_2x/simple-flat-color-family-graphic-illustration-of-father-mother-and-child-icon-vector.jpg

Source: www.vecteezy.com